

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja ziņnesis

2013 NOVEMBRIS

Valsts svētku mēnesī muzejs aicina uz pasākumiem „Dauderos”

Latvijas valsts proklamēšanas 95. gadadienas un Brīvības cīņu atceres mēnesī atbilstošu programmu un noskaņu LNVM šogad piedāvā „Dauderu” nodaļā — namā, kas 20.gs. 30. gadu otrajā pusē bija toreizējā Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidence. K.Ulmanis bija arī viens no Latvijas valsts dibinātājiem.

11. novembrī — piemiņas un pateicības svētkos Brīvības cīņu kareivjiem — muzejs būs atvērts no plkst. 10.00 līdz plkst. 19.00, ieeja bez maksas. Apmeklētāji varēs apskatīt izstādes „Divas dienas K.Ulmaņa dzīvē” un „Valsts prezidenta institūcijai - 90”, video prezentāciju „Brīvības cīņas LNVM krājuma fotogrāfijās”. Tiks izstādīts tradicionālais Lāčplēša dienas eksponāts — vienīgais Latvijā zināmais Lāčplēša Kara ordeņa pilns komplekts, ko muzejs izrāda tikai reizi gadā. Novembrī skolām piedāvā arī muzejpedagoģiskās programmas un lekcijas. Nokļūšana LNVM „Dauderu”

nodaļā ar 5. un 9. tramvaju līdz pieturai „Aldaris” vai ar 267. maršruta taksometru līdz galapunktam. Ir autostāvvietā. Informācija mājas lapā www.lnvm.lv un pa tālruni 67221357. Attēlā: „Dauderi”. Fotogrāfe Santa Miķeļsteine, LNVM.

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES
MUZEJS (LNVM),
Pils laukums 3 (Rīgas pils, 3. stāvā);
tālrunis: 67221357.
Muzejs uz nenoteiktu laiku
apmeklētājiem slēgts.
www.lnvm.lv

LNVM nodaļa „DAUDERI”,
Sarkandaugavas iela 30, Rīga,
LV- 1005; tālrunis: 67392229.
Ekspozīciju darba laiks:
pirmdien, otrdien – slēgts;
trešdien - svētdien no 11.00 -17.00.
www.lnvm.lv

LNVM nodaļa ĀRAIŠU
ARHEOLOGISKAIS MUZEJPARKS
Āraiši, Amatas novads LV 4140;
tālrunis: 64107080; 26567912.
Ekspozīciju darba laiks:
no 1. novembra pirmdien,
otrdien - slēgts;
trešdien - svētdien no 10.00 līdz 16.00.
Līdz 1.novembrim:
pirmdien - svētdien no 09.00 līdz 19.00.
www.lnvm.lv

Izstādes

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā

Muzeja pamatekspozīcija uz nenoteiktu laiku apmeklētājiem slēgta.

vieta: LNVM nodaļa „DAUDERI”

laiks: līdz 2013. gada 29. novembrim

- izstāde „Valsts prezidenta institūcijai – 90”

pastāvīgās izstādes

- „Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”
- „Gaida Graudiņa kolekcija”
- „Dauderu” vēsture”

Pasākumi

vieta: LNVM nodaļa „DAUDERI”, Rīgā, Sarkandaugavas ielā 30.

Jābrauc ar 5. vai 9. tramvaju līdz pieturai „Aldaris” vai ar 267. maršruta taksometru līdz galapunktam. Ir autostāvvietā.

laiks: 9. novembrī plkst. 12.00.

- Ģimenes diena muzejā. Tematiska nodarbība „Mana Latvija”.

Rudens tumšākajā laikā muzejs mazajiem apmeklētājiem piedāvā patriotisku nodarbību “Mana Latvija”. Tajā varēs gūt ierosmi valsts svētku — Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai 18. novembrī un Lāčplēša dienai 11. novembrī — atzīmēšanai. Bērni uzzinās par vēsturiskajiem valsts veidošanās laika notikumiem, to dalībniekiem, kā arī par apbalvojumiem, kādi tika radīti Brīvības cīņu varoņu godināšanai. Jaunieģūtās zināšanas pārbaudīt varēs, atbildot uz dažādiem jautājumiem un aizpildot uzdevumu lapas.

Par ģimeni šo nodarbību kontekstā muzejs uzskata pirmsskolas un jaunāko klašu bērnus, kurus pavada pieaugušie (vecāki, radnieki, draugi).

Maksa par līdzdalību pasākumā 2.50 Ls neatkarīgi no ģimenes locekļu skaita.

Pasākumi

vieta: LNVM nodaļa „DAUDERI”, Rīgā, Sarkandaugavas ielā 30.

Jābrauc ar 5. vai 9. tramvaju līdz pieturai „Aldaris” vai ar 267. maršruta taksometru līdz galapunktam. Ir autostāvvietā.

laiks: 11. novembrī no plkst. 10.00 līdz plkst. 19.00

LĀČPLĒŠA DIENAS PROGRAMMA „DAUDEROS”

Šovasar izglābtā Lāčplēša Kara ordeņa pilna komplekta apskate

1970. gadā muzejā nonāca unikāla kolekcija – Latvijas armijas ģenerāļa Jāņa Baloža (1882-1965) apbalvojumi. Kolekcijas lepnums ir pilns Lāčplēša Kara ordeņa komplekts – I, II un III šķira, ko ģenerālis bija saņēmis par Brīvības cīņām. Kopš 1988. gada tikai reizi gadā – Lāčplēša dienā 11. novembrī – Latvijas Nacionālais vēstures muzejs izstāda šos unikālos priekšmetus aplūkošanai.

Šie apbalvojumi bija arī maijā atklātās izstādes „100 Latvijas vēstures relikvijas” eksponātu

vidū. Rīgas pils ugunsgrēka dzēšanas laikā muzeja vadībai tos izdevās iznest no aplietās izstāžu zāles un tādējādi izglābt nākamībai. Taču ugunsgrēka naktī no ūdens cieta ģenerālim piešķirtā II šķiras ordeņa lente, kas diemžēl vēl nav restaurēta. Tā būs apskatāma atsevišķā vitrīnā kā atgādinājums par baiso notikumu, kas pilnībā varēja iznīcināt paaudzēs uzkrāto bagātīgo latviešu tautas vēstures mantojumu. Lai apmeklētājiem tomēr būtu iespēja redzēt LKO II šķiras ordeni, „Dauderos” svētku reizē tiks izstādīts Latvijas armijas komandierim, ģenerālim Mārtiņam Peniķim piešķirtais apbalvojums.

Lāčplēša Kara ordenis ir pirmais un augstākais militārais apbalvojums Latvijas Republikā. 1919. gada novembrī Daugavas krastos izšķīrās gadu iepriekš 18. novembrī proklamētās Latvijas Republikas liktenis. 11. novembrī Rīga pēc mēnesi ilgas aplenkšanas bija brīva, tādēļ šo datumu uzskata par Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dienu un ordeņa dzimšanas dienu. Satversmes sapulce Lāčplēša Kara ordeni ar devīzi "Par Latviju" apstiprināja 1920. gada 18. septembrī, kad visa Latvijas teritorija bija atbrīvota no ienaidniekiem.

Pirmie ordeņi ar Ministru kabineta lēmumu 1920. gada 13. augustā tika piešķirti septiņiem augstākajiem Latvijas armijas komandieriem - Pēterim Radziņam, Mārtiņam Peniķim, Krišjānim Berķim, Oļģertam Dankeram, Jūlijam Jansonam, Jānim Puriņam un Jānim Apinim. 1920. gada 11. novembrī svinīgās parādes laikā Esplanādē Satversmes sapulces priekšsēdētājs J. Čakste pasniedza ordeņus pirmajiem 288 kavalieriem.

Ar Lāčplēša Kara ordeņa I šķiru apbalvoti četri latviešu virsnieki - Latvijas armijas virspavēlnieks J. Balodis, Latvijas bruņoto spēku pirmais pavēlnieks pulkvedis Oskars Kalpaks (pēc nāves), latviešu strēlnieku komandieris pulkvedis Frīdrihs Briedis (pēc nāves) un 3. Latgales divīzijas komandieris ģenerālis Krišjānis Berķis, kā arī septiņi ārzemnieki.

Attēlā: LNVM numismātikas un bonistikas kolekciju galvenā glabātāja Anda Ozoliņa izstādes „100 Latvijas vēstures relikvijas” iekārtošanas laikā muzeja izstāžu zālē Rīgas pilī. 2013. gada maijs. Fotogrāfs Roberts Kaniņš, LNVM.

LĀČPLĒŠA DIENAS PROGRAMMA „DAUDEROS”

Videoprezentācija „Brīvības cīņas LNVM krājuma fotogrāfijās” | Lāčplēša dienā Latvijas Nacionālais vēstures muzejs „Dauderos” demonstrēs videoprezentāciju, kurā apkopotas muzejā krājumā esošās vizuālās liecības par Brīvības cīņām.

Attēlā: Rīgas aizstāvēšana Bermontiādes laikā 1919. gadā. Fotogrāfs J. Rieksts. LNVM krājums.

Izstāde „Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē” | Tajā atspoguļotas divas zīmīgas dienas Latvijas vēsturē: 1918. gada 18. novembris — Latvijas Republikas proklamēšana — un 1940. gada 22. jūlijs, kad mēnesi pēc Latvijas okupācijas valsts bijušo prezidentu apcietināja un deportēja uz PSRS.

Ceļojošā izstāde „Valsts prezidenta institūcijai - 90” | Tā veltīta visiem līdzšinējiem Latvijas Valsts prezidentiem un tajā apskatāmi unikāli fotomateriāli - gan par valsts augstāko amatpersonu oficiālo darbību, gan privātajā dzīvē iemūžināti mirkļi.

LNVM izstādes ārpus muzeja

Izstāde „Latviešu vispārīgiem dziesmu svētkiem – 140”.

vieta: Latvijas Republikas Saeimas bibliotēka | laiks: līdz š. g. 13. novembrim.

Izstāde „Kas pagātni pētī – nākotni svētī! Pieminēkļu valdei – 90”

vieta: Latvijas Republikas Saeimas bibliotēka | laiks: līdz 2014. gada aprīlim.

Izstāde „18. novembris – Latvijas Republikas pasludināšanas svētki”.

vieta: Latvijas Republikas Ministru kabinets | laiks: no 12. novembra.

CEĻOJOŠĀS IZSTĀDES

Izstāde „Kas pagātni pētī – nākotni svētī. Pieminēkļu valdei 90”

vieta: Rīgas Kultūra vidusskola | laiks: 8.-19. novembris.

Izstāde „Ceļā uz Latvijas brīvību”

vieta: Cēsu Valsts ģimnāzija | laiks: līdz 12. novembrim.

vieta: Cēsu 2. pamatskola | laiks: 12. - 22. novembris.

vieta: Liepājas Valsts ģimnāzija | laiks: no 25. novembra.

Izstāde „Latvija Brīvības cīņu laikā. 1918. – 1921.”

vieta: Rīgas centra humanitārā vidusskola | laiks: 4. – 12. novembris.

vieta: Rīgas Tirdzniecības profesionālā vidusskola | laiks: 13. – 18. novembris.

vieta: Brocēnu vidusskola | laiks: 25. – 29. novembris.

Izstāde „Latvija: Tauta. Zeme. Valsts”

vieta: Latvijas Starptautiskā skola | laiks: līdz 6. novembrim.

vieta: Rīgas centra humanitārā vidusskola | laiks: 12. – 20. novembris.

Izstāde „Mēs, tauta”

vieta: Rīgas 86. vidusskola | laiks: 11. – 15. novembris.

vieta: Ķengaraga vidusskola | laiks: 19. – 21. novembris.

vieta: Rīgas Latviešu biedrības nams | laiks: 22. – 25. novembris.

Bezmaksas apmeklējums

Katra mēneša pēdējā sestdienā ieeja LNVM nodaļā „Dauderi” ir par brīvu. Novembrī ikmēneša bezmaksas apmeklējuma diena – 30. novembris.

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs pārcelsies uz pagaidu telpām

8. oktobrī Latvijas valdība nolēma atbalstīt Kultūras ministrijas piedāvājumu Latvijas Nacionālo vēstures muzeju un Latvijas Rakstniecības un mūzikas muzeju, kuru mājvieta ir ugunsgrēkā

šovasar cietusī Rīgas pils, pārcelt uz pagaidu telpām, līdz tiks uzbūvēts Muzeju krātuvju komplekss Pulka ielā. Kopumā tas izmaksās 2,97 miljonus latu.

KM ziņojumā atzīts, ka pašlaik telpu pastāvīgai muzeju krājumu izvietojumam un to pieejamības nodrošināšanai Rīgā nav - visi platību un pielāgojamības ziņā piemērotie varianti ir uzskatāmi par pagaidu risinājumu. Tāpēc valdība atbalstīja trīs Rīgas pilī izvietoto muzeju pagaidu pārcelšanos uz citām

telpām un atgriešanos pilī pēc tās rekonstrukcijas 2018. gadā.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājumu uz trīs gadiem pārcels uz telpām Rīgā, Lāčplēša ielā 106/108, kuras muzeja vajadzībām plānots pielāgot četrus mēnešu laikā. Muzeja ekspozīcijas ar nodrošinātu izstāžu darbību aptuveni uz pieciem gadiem izvietos telpās Brīvības bulvārī 32, kuru pielāgošana arī prasīsot četrus mēnešus.

Pēc Rīgas pils ugunsgrēka un liesmu dzēšanas rezultātā Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam nodarīti bojājumi telpām aptuveni 2 000 kvadrātmetru platībā (aptuveni 45% no kopējās aizņemtās platības); krājumam - 40 000 vienībām (aptuveni 0,004% no kopējā muzeja krājuma apjoma); muzeja inventāram - 50 442 latu apmērā. LNVM izdevumi ugunsgrēka sekas novēršanai sasniedz 210 783 latus (virsstundu darbs, darbs svētku dienās, preču un pakalpojumu izdevumi bojāto priekšmetu restaurācijas veikšanai, darbavietu atjaunošanai u.c.) un zaudējumi no negūtajiem ieņēmumiem - 15 951 lats (ieņēmumi par biļešu realizāciju un muzeja krājumu (eksponātu) izmantošanu).

Attēls: nams Brīvības bulvārī 32, kur paredzēts izvietot LNVM ekspozīcijas un izstādes. Foto: Latvijas Universitāte.

Valsts svētki fotogrāfijās Ministru kabinetā

No 12. novembra LR Ministru kabinetā būs apskatāma fotogrāfiju izstāde „18. novembris – Latvijas Republikas pasludināšanas svētki”. Izstāde ir veltījums valsts 95. gadadienā. To veido dažādu gadu fotogrāfijas sākot ar 1920. gadu. Attēlos fiksēti valsts svētku mirkļi Latvijas novados. Fotogrāfijas atlasītas no Latvijas Kara muzeja un Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājuma. Apskatīt izstādi iespējams, piesakoties Valsts kancelejas Komunikācijas departamentā (e-pasts: majja.lace@mk.gov.lv, tālrunis 67082924). Attēlā: *Kaļķu iela Rīgā valsts svētku rotā. 1938. gada 18. novembris. Fotogrāfs nezināms. LNVM krājums.*

Saeimā izstāde par Pieminekļu valdi

No 14. novembra līdz 2014. gada aprīļa beigām Saeimas namā būs skatāma LNVM sagatavotā izstāde „Kas pagātņi pēti – nākotni svēti! Pieminekļu valdei – 90”. Tā veltīta Latvijas kultūras

pieminekļu aizsardzības institūcijas – Pieminekļu valdes 90 gadu jubilejai. Septiņās vitrīnās izstādīs Pieminekļu valdes arheoloģiskajos izrakumos, etnogrāfiskajās ekspedīcijās un vēstures un mākslas priekšmetu apzināšanas ekspedīcijās iegūtos priekšmetus, dokumentus un fotogrāfijas. Izstāde jau pabijusi arī vairākās mācību iestādēs: Jūrmalas Vakara vidusskolā, Jūrmalas Profesionālajā vidusskolā un Latvijas Mākslas akadēmijā.

Attēlā: *Pieminekļu valdes Etnogrāfiskās ekspedīcijas dalībnieks vēro un apraksta ratu ass izgatavošanas procesu Kuldīgas apriņķa Saldus pagasta „Ringaišos” 1929. gada 7. augustā. Fotogrāfs Toms Salms. LNVM krājums.*

Lāčplēša Kara ordeņa kavaliera un viņa dzīvesbiedres mūža liecinājumi

Neilgi pirms Lāčplēša dienas Latvijas Nacionālais vēstures muzejs saņēmis vērtīgu dāvinājumu – priekšmetus, kas piederējuši Lāčplēša Kara ordeņa kavalierim Alfrēdam Jēkabam Lejnīkam (1893-1943) un viņa sievai medmāsai Aleksandrai Lejniecei (1896-1993).

Alfrēds Jēkabs Lejnīks 1919. gada 1. aprīlī brīvprātīgi iestājās Latvijas armijā, piedalījās Ziemeļvidzemes atbrīvošanas kaujās. Par cīņām pie Jaunjelgavas 1919. gada 18. un 19. oktobrī viņu apbalvoja ar Lāčplēša Kara ordeni. Pēc Brīvības cīņām A. J. Lejnīks dienestu turpināja Jātņieku pulkā, bet pēc atvaļināšanās no dienesta strādāja par uzraugu Rīgas prefektūras 3. iecirknī. 1941. gadā izsūtīts uz Krieviju, kur miris.

Muzejam uzdāvināto priekšmetu vidū ir A. J. Lejnīka dienesta gaitas noraksts, fotogrāfijas, viņa miršanas apliecība un rehabilitācijas apliecība.

Aleksandra Lejniece Pirmā pasaules kara laikā bēgļu gaitās nokļuva Petrogradā, kur pabeidza medmāsu kursus un kā Krievijas Sarkanā krusta žēlsirdīgā māsa strādāja kara hospitāļos. Latvijā viņa atgriezās 1920. gadā un visu mūžu

turpināja strādāt par medmāsu Rīgā. Muzejs dāvinājumā saņēmis viņas Pirmā pasaules kara laikā valkāto medmāsu priekšautu, žēlsirdīgās māsas apliecības, fotogrāfijas.

Muzejam uzdāvināts arī A. J. Lejnīka smokings, vestes, virskrekli, apkaklītes, manšetes, kaklasaites un viņa sievas vakartērpi ar vakara somiņām. Smokings un vakartērpi valkāti Latvijas valsts svētku svinīgajos pasākumos 20. gs. 30. gados.

Attēlos:

augšā - Rīgas prefektūras 3. iecirkņa uzraugs Alfrēds Jēkabs Lejnīks. 20. gs. 30. gadu 2. puse. Fotogrāfs V. Šulcs.

pa labi — Aleksandra Lejniece žēlsirdīgās māsas tērpā. 20. gs. 20. gadi. Fotogrāfs A. Polis.

lejā — Alfrēds Jēkabs un Aleksandra Lejnīki valsts svētkos. 20. gs. 30. gadi. Fotogrāfs nezināms.

Tikšanās ar vēstures skolotāju metodisko apvienību vadītājiem

1. oktobrī LNVM Muzejpedagoģijas un izstāžu departamenta vadītāja Astrīda Burbicka piedalījās Valsts izglītības satura centra (VISC) organizētajā Latvijas un pasaules vēstures metodisko apvienību vadītāju seminārā, lai iepazīstinātu ar muzeja darbību ierobežotos apstākļos pēc Rīgas pils ugunsgrēka.

Galvenie muzeja darbības virzieni sadarbībai ar skolām ir ceļojošo izstāžu uzstādīšana un muzejpedagoģisko programmu piedāvājums LNVM Dauderu nodaļā. 8. oktobrī ar LNVM piedāvājumu izglītības jomā tika iepazīstināti profesionālās izglītības iestāžu vēstures skolotāji.

Ceļojošā izstāde par Latvijas Tautas fronti skolās

7. oktobrī Latvijas Nacionālā vēstures muzeja ceļojošā izstāde „Ceļā uz Latvijas brīvību”, kas tika izveidota saistībā ar LTF 25 jubileju, tika atklāta Jēkabpils Valsts ģimnāzijā.

Ar priekšlasījumiem uzstājās LNVM direktora vietniece zinātniskajā darbā Irina Zeibārte un LNVM pētnieks Toms Ķikuts. Seminārā piedalījās Jēkabpils pilsētas un tuvāko novadu vēstures skolotāji.

21. oktobrī izstāde tika atklāta Cēsu Valsts ģimnāzijā, kur muzeja speciālisti tikās ar vecāko klašu skolēniem. 12. novembrī izstāde ceļos uz

Cēsu 2. pamatskolu. Attēlā: LNVM Muzejpedagoģijas un izstāžu departamenta vadītāja A. Burbicka un skolēni Cēsu Valsts ģimnāzijā.

Arheoloģisko pieminekļu apzināšana dienvidrietumu Kurzemē

No 10. – 26. septembrim LNVM arheologi Ingrīda Virse un Ritvars Ritums veica arheoloģisko pieminekļu apzināšanu un apsekošanu pētījuma „Apdzīvotības un etniskā sastāva izmaiņu izpēte dienvidrietumu Kurzemē I g.t.” ietvaros.

Pētījumi tika veikti Rucavas un Grobiņas novados. Apzināti un dabā apsekoti ap 20 objekti: senkapi, dzīvesvietas, kulta vietas. Īpaši jāatzīmē, ka pētījumu rezultātā precizētas vairāku pieminekļu atrašanās vieta (piemēram Mazkatužu un Ģeistautu senkapi, Alekšu senkapi) un apsektas vairākas atradumu vietas.

Kartes: www.laiki.lv

Zinātniska konference Adolfa Stubava piemiņai

2013. gada 27.-28. septembrī LU Latvijas vēstures institūts organizēja starptautisku zinātnisku konferenci „No apmetnēm līdz mūra pilīm: dzīvesvietas cauri laikmetiem. Arheologam Adolfam Stubavam – 100”. Tajā piedalījās referenti no Latvijas (Rīga), Lietuvas (Viļņa, Klaipēda), Polijas (Varšava) un Baltkrievijas (Minska). Latvijas Nacionālo vēstures muzeju pārstāvēja trīs referenti. LNVM direktors Dr. hist. Arnis Rādiņš rosināja diskusiju par tēmu „Daugavas pilskalns 13. gs. sākumā: interpretācijas jautājumi.”, Arheoloģijas departamenta vadītājs Jānis Ciglis referētā „Jaunas atziņas

par Sēlpils Spietiņu apmetni” izklāstīja problēmas, kas saistītas ar senlietu salīdzinošo datēšanu, Arheoloģijas departamenta pētnieka asistente Baiba Dumpe referētā „Podniecība Ķentes pilskalnā – pa Adolfa Stubava pētījumu pēdām” iepazīstināja ar Ķentes pilskalna keramikas kolekcijas izpētes rezultātiem.

Konferences noslēgumā notika ekskursija pa Adolfa Stubava arheoloģisko izrakumu vietām un arheoloģiskiem objektiem gar Daugavu.

Tās laikā atmiņās par pilnībā noraktā Ķentes pilskalna atrašanās vietu dalījās LNVM Uzskaites nodaļas krājuma glabātāja Dr. art. Baiba Vaska un bijusī muzeja darbiniece – galvenā fondu glabātāja Ieva Cimermane.

Kokneses senvietu kompleksā Arheoloģijas departamenta pētniece Irita Žeiere (attēlā otrā no kreisās) stāstīja par viņas vadītajiem arheoloģiskajiem izrakumiem Kokneses senkapos 1986.-1989. gadā.

„Turības” studenti talkā Āraišos

5. oktobrī Āraišu arheoloģiskajā muzejparkā ieradās talcinieki – „Turības” Sabiedrisko attiecību fakultātes (SAF) studenti. SAF Draudzības talkā piedalījās piecdesmit sabiedrisko attiecību fakultātes studenti un pasniedzēji. Talcinieki vāca zarus, plāva zāli, mizoja baļķus, tīrīja ceļmalu un grāvi. Vēlāk arheoloģe Zigrīda Apala tiem radīja iespēju ielūkoties Āraišu ezerpils vēstures aizkulisēs un uzzināt vairāk, nekā parastā apmeklējuma reizē. Saulainā diena, kā arī balvas no uzņēmumiem „Biksem.lv”, „Venden” un „Ādažu čipsi” iepriecināja gan vēderu, gan sirdi. Studentus, kuri piedalījās talkā, LNVM aicina organizētā grupā apmeklēt „Dauderus”, kur tiem būs iespēja aplūkot liecības par Latvijas Valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa dzīvi, uzzināt ko vairāk par Latvijas valsti un citu valstu apbalvojumiem un aptvert, kā sabiedriskās attiecības izprata 20. gadsimta 30. gados.

Piedāvājumi

Ceļojošas izstādes skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm piedāvā šādas ceļojošas izstādes:

1. „Latvija: Tauta. Zeme. Valsts”
2. „Latvija Brīvības cīņu laikā. 1919. – 1921.”
3. „Baltijas brīvības ceļš”
4. „Patiesība par Lielvārdes jostu?”
5. „Rīgas naudai - 800”
6. „Mēs, tauta”
7. „Valsts prezidenta institūcijai – 90”
8. „Kas pagātņi pētī, tas nākotņi svētī. Pieminēkļu valdei – 90”
9. „Ceļā uz Latvijas brīvību” (no 2014. gada janvāra).

Ceļojošo izstāžu eksponēšana - 3 Ls dienā. Izstādi uzliek un noņem muzeja darbinieki. Transportēšana iespējama vieglajā auto.

Muzejpedagoģiskās programmas skolām 2013./2014. m.g.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja pamatekspozīcija Rīgas pilī uz nenoteiktu laiku slēgta.

[LNVM muzejpedagoģiskās programmas](#) speciālisti piedāvā „Dauderos”.

1. „**Kas ir muzejs?**” (muzejpedagoģiskajā programmā skolēni uzzinās par muzeja funkcijām un daudzveidīgo darbu, ko veic muzeja speciālisti) S/sk., P/sk.;
2. „**Mana mīļākā rotaļlieta**” (muzejpedagoģiskajā programmā skolēni uzzinās, ar kādām rotaļlietām bērni spēlējās pirms 10, 100 un 1000 gadiem) S/sk.;
3. „**Ceļojums laikā no ledus laikmeta līdz 19. gs.**” (muzejpedagoģiskajā programmā skolēni uzzinās par cilvēku dzīvi akmens, bronzas un dzelzs laikmetā un latviešu tradicionālo kultūru un dzīvesveidu 19. gs.) S/sk.;
4. „**Senā skola**” (muzejpedagoģiskajā programmā skolēni uzzinās, kā agrākos laikos mācījās zemnieku bērni 19. gs.) S/sk., P/sk.;
5. „**Latviešu gadskārtas**” (muzejpedagoģiskajā programmā skolēni paplašinās zināšanas par latviešu gadskārtas svētkiem, ticējumiem.) S/sk., P/sk.;
6. „**Mana Latvija**” (muzejpedagoģiskajā programmā skolēni uzzinās par LR dzimšanas dienu un Lāčplēša dienu) S/sk., P/sk.;
7. „**Viduslaiku bruņinieki**” (muzejpedagoģiskajā programmā skolēni uzzinās par Rīgas pils vēsturi, bruņinieku ieročiem, dzīvesveidu. Būs iespēja iejusties nelielā bruņinieku svētku ainā, izmantojot viduslaiku tērpu un apbruņojuma atdarinājumus) P/sk.;
8. „**Mode un uzvedības kultūra 17. – 20. gs**” (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;
9. „**Latvijas muižu dārzi un parki**” (muzejpedagoģiskajā programmā izmantotas unikālas 19.gs. beigu un 20. gs. sākuma fotogrāfijas un priekšmeti no LNVM krājuma) P/sk., V/sk.;
10. „**Heraldika un ģerboņu vēsture Latvijā**” (muzejpedagoģiskajā programmā skolēni uzzinās par heraldikas principiem, ģerboņu vēsturi Latvijā, Latvijas Republikas ģerboņa izveidi, darba lapas) P/sk., V/sk.;

11. „Latvijas Republika 1918. – 1940. g.” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā un izstādē „Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”, darba lapas) P/sk., V/sk.;
12. „Latvija Brīvības cīņu laikā” (lekcija, kurā, izmantojot LNVM krājuma fotogrāfijas, skolēni uzzinās par nozīmīgajiem 1918. – 1920. gada vēstures notikumiem) P/sk., V/sk.;
13. „Ražots Latvijā” (muzejpedagoģiskā programma par LR saimniecības, īpaši rūpniecības, attīstību) P/sk., V/sk.;
14. „Padomju cilvēka ikdienas dzīve 20. gs. 40. - 80. gadi” (muzejpedagoģiskā programma, kurā izmantotas fotogrāfijas u. c. priekšmeti no LNVM krājuma) P/sk., V/sk.;
15. „Latvijas valstiskās neatkarības zaudēšana” (lekcija, kurā izmantotas fotogrāfijas u.c. vēstures avoti no LNVM krājuma, darba lapas) P/sk., V/sk.;
16. „Ceļš uz Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu” (lekcija, kurā izmantotas fotogrāfijas u.c. priekšmeti no LNVM krājuma) P/sk., V/sk.;
17. „Latvija laika posmā no valsts dibināšanas līdz mūsdienām” (vēstures notikumu un procesu apskats, izmantojot fotogrāfijas, rakstītos vēstures avotus un vēstures literatūru, lai gatavotos eksāmenam vēsturē) P/sk., V/sk.;

Sagatavošanā: muzejpedagoģiskā programma „Tautastērpi Latvijas novados” P/sk., V/sk.

„Dauderu” muzejpedagoģiskās programmas

1. "Dauderu pasakas" (programma, kurā skolēni ar dažādu uzdevumu palīdzību iepazīst latviešu folkloras mantojumu) S/sk., P/sk.
2. "Dauderu stāsti" (programma, kurā skolēnus iepazīstina ar interesantiem un neparastiem priekšmetiem no Dauderu krājuma, stāsti par tiem) P/sk.

Āraišu arheoloģiskā muzejparka muzejpedagoģiskās programmas

1. "Akmens laikmets Latvijas teritorijā" P/sk.
2. "Izdzīvo teiku pasauli" Pirmsskola, S/sk.

Muzejpedagoģiskās programmas apmeklējums: Ls 0,50 skolēniem, Ls 2 pieaugušajiem.

Maksa par muzejpedagoģiskās programmas vadīšanu latviešu valodā un krievu valodā pirmskolas, sākumskolas un pamatskolas grupām Ls 5.

Maksa par muzejpedagoģiskās programmas vadīšanu vidusskolas grupām latviešu valodā Ls 5, krievu valodā Ls 10. Grupām, kuru skaits pārsniedz 10 cilvēkus, atlaide 10%.

Grupas vadītājam un 3 skolēnus pavadošajām personām apmeklējums bez maksas.

Pirmsskolas vecuma bērniem apmeklējums bez maksas.

Informācija, ekskursiju un muzejpedagoģisko programmu pieteikšana:

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS Pils laukums 3 (Rīgas pilī, 3. stāvā).

Tālrunis: 67221357. Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

LNVM nodaļa „DAUDERI” Sarkandaugavas iela 30, Rīga. Tālrunis: 67392229.

Darba laiks: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien - svētdien no 11.00 līdz 17.00.

LNVM nodaļa ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS Āraiši, Amatas novads.

Tālrunis: 64107080. Līdz 1. novembrim pirmdien – svētdien no 9.00 līdz 19.00.

No 1. novembra pirmdien, otrdien – slēgts, trešdien - svētdien no 9.00 līdz 16.00.

Cenrādis

Cenrādis			
Muzeja pamatekspozīciju, izstāžu un teritorijas apmeklējums			
1.1.	PAMATEKSPŌZĪCIJAS APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.1.1.	Pieaugušajiem	1 persona	2,00
1.1.2.	Skolēniem	1 persona	0,50
1.1.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,00
1.1.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem)	1 apmeklējums	2,50
1.2.	MUZEJA VEIDOTAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.2.1.	Pieaugušajiem	1 persona	2,00
1.2.2.	Skolēniem	1 persona	0,50
1.2.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,00
1.2.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	2,50
1.3.	VIESIZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.3.1.	Pieaugušajiem	1 persona	2,00
1.3.2.	Skolēniem	1 persona	0,50
1.3.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,00
1.3.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	2,50
1.4.	PAMATEKSPŌZĪCIJAS UN MUZEJA VEIDOTU TEMATISKU IZSTĀŽU APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.4.1.	Pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.4.2.	Skolēniem	1 persona	0,80
1.4.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.4.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	3,80
1.5.	Ekskursija muzeja krātuvē (grupā līdz 10 personām)	1 persona	10,00
1.6.	Gida pakalpojumi muzeja ekspozīcijās un izstādēs (grupā ne vairāk kā 30 personas) līdz 60 minūtēm		
1.6.1.	latviešu valodā	1 grupa	5,00
1.6.2.	svešvalodā (angļu, krievu, vācu valodā, izņemot krievu valodu 1.-9.klašu skolēniem)		
1.6.3.	krievu valodā 1.-9.klašu skolēniem	1 grupa	5,00
1.7.	„DAUDERU” PARKA BRĪVDABAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.7.1.	Pieaugušajiem	1 persona	0,50
1.7.2.	Skolēniem	1 persona	0,20
1.7.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	0,40
1.7.4.	ģimenes biļete (1-2 pieaugušie ar 1-2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	0,70

Pamatinformācija

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM)

ir trešais vecākais muzejs Latvijā un vienīgais Latvijas vēstures muzejs pasaulē. Kopš dibināšanas 1869. gadā, LNVM ir kļuvis par lielāko latviešu tautas muzejisko vērtību krātuvi - tā kolekcijās ir vairāk nekā miljons priekšmetu: arheoloģiskajos izrakumos iegūtas senlietas, rotu un monētu depozi, tautastērpi, tradicionālie darbarīki, tautas lietišķās mākslas darinājumi, sadzīves priekšmeti, fotogrāfijas, dokumenti, kartes, gravīras, gleznas u. c. Latvijas vēstures liecības. Muzeja misija ir Latvijas valsts un tautas interesēs vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas un pasaules garīgās un materiālās kultūras liecības no visnenākajiem laikiem līdz mūsdienām, kam ir arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas, vēstures vai mākslas vēstures nozīme.

LNVM iespējas īstenot izstāžu darbību Latvijā pašlaik ir ierobežotas, taču muzejs turpina veikt pētniecisko darbību, organizēt konferences un seminārus, veidot ceļojošās izstādes, sadarboties ar Latvijas skolām, iestādēm, izdot rakstu krājumus un citas publikācijas.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nodaļas ir Āraišu arheoloģiskais muzejparks un „Dauderi”.

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKO MUZEJPARKU

veido 9.-10. gs. latgaļu nocietināta dzīves vieta – ezerpils (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis) un tās rekonstrukcija, 14.-17. gs. viduslaiku pilsdrupas (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis), un teritorija ar akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijām, kuri izvietoti 12 ha lielā teritorijā Āraišu ezera krastā netālu no Cēsīm. Kopš 20. gs. 90. gadu sākuma to attīstīja kā Baltijā pirmo brīvdabas arheoloģisko muzeju. Citu līdzīgu muzeju vidū Eiropā Āraišu arheoloģiskais muzejparks izceļas ar unikāliem arheoloģiskiem atradumiem, rekonstrukcijas atrašanos oriģinālā vidē un Vidzemei raksturīgo, labi saglabājušos kultūrvēsturisko ainavu, kas pozitīvi kontrastē ar mūsdienu urbāno vidi.

„DAUDERI”

izvietoti vēsturiskā ēkā Sarkandaugavā - bijušā "Waldschlösschen" īpašnieka Ādolfa fon Bingnera ģimenes villā. Jau laikabiedri to atzinuši par vienu no glītākajām Rīgas privātmājām. No 1937. līdz 1940. gadam tā kalpoja par Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidenci. Pateicoties trimdas mecenāta un kolekcionāra Gaida Graudiņa ieinteresētībai, 1990. gadā tika izveidots Latvijas Kultūras muzejs „Dauderi”. 2010. gadā muzejs kļuva par LNVM nodaļu.

„Dauderi” piedāvā ne vien izstādes, bet arī izīrē telpas un brīvdabas teritoriju dažāda rakstura pasākumiem.

LNVM <http://www.draugiem.lv/www.lnvm.lv>

https://twitter.com/LV_vest_muzejs

<http://www.facebook.com/latvijasnacionalais.muzejs>

<http://www.youtube.com/user/LNVMRigaspils>

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS

<http://www.facebook.com/araisi.lakefortress>

<https://twitter.com/araisimuseum>

[flickr.com - Araisi Iron Age Lake Fortress](https://www.flickr.com/photos/araisiironage/); [vimeo - AraisiLake fortress](https://www.vimeo.com/araisilakefortress).

„DAUDERI”

https://twitter.com/Dauderi_LNVM

<http://www.facebook.com/dauderi.lnvm>

<http://www.draugiem.lv/www.dauderi.lv>